

KunstenCentrumBergen ontwikkelt steeds weer nieuwe beeldtaal, wat terug te zien is in de reeks van werken die zij maken. Van tijd tot tijd ontstaat dan werk waarin fundamentele stappen worden gezet – stappen die een opening maken voor een vervolg in nieuw werk: sleutelwerk.

Het formaat van de door de deelnemende kunstenaars ingezonden werken was aanleiding om de tentoonstelling in twee delen samen te stellen. Het is allemaal van een zo mooie kwaliteit en veelzijdigheid dat we het de bezoeker niet mogen onthouden.

Vinden wij. De opzet is om inzicht te geven in het werkproces van de kunstenaar.

© Karen Opstelen

TENTOONSTELLING HET SLEUTELWERK 1 EN 2

Het Sleutelwerk 1 loopt van 18 juli t/m 15 augustus – met de volgende deelnemers: Michiel Hertroys schilder, tekenaar | Roland de Jong Orlando beeldhouwer | Cis Luttkhuis fotograaf | Ingeborg Oderwald graficus | Carla Rump beeldhouwer | Marli Turion schilder, tekenaar | Ludo Winkelman schilder.

Het Sleutelwerk 2 loopt van 22 augustus t/m 19 september – met de volgende deelnemers: Eric Beets schilder | Elsbeth Cochius grafiek, installaties | Sonja Doevendans schilder | Frits Gimpel schilder | Liesbet Tol schilder | Rob de Vries | schilder, objecten.

OPROEP WERKGROEP KCB75

Het KunstenCentrumBergen bestaat volgend jaar oktober 75 jaar en daarom is besloten om dat die maand te vieren met een grootse manifestatie. Deze zal bestaan uit een veelomvattende expositie, zowel binnen als buiten Huize Kranenburgh, plus diverse optredens en evenementen.

Leden uit alle disciplines zijn uitgenodigd hieraan deel te nemen. Wie nog niet gereageerd heeft, kan dat alsnog doen: info@kunstenCentrumBergen.nl (vermeld je naam, mailadres en discipline)

Sta er wel bij stil dat als je deelneemt, je ook beschikbaar moet zijn voor bijkomende activiteiten zoals suppoost zijn.

En o ja, goed om alvast te weten: het gaat om een verkooptentoonstelling.

DONATEURSPRENT

Door de huidige situatie is het niet mogelijk geweest om expo's te openen, dus ook niet die waarbij we altijd de prenten uitreiken aan de kunstlievende donateurs. We zoeken nu naar een andere mogelijkheid. U hoort van ons.

SOCIËTEITSBERICHTEN

Elke laatste vrijdag van de maand elkaar ontmoeten. Ja, het is al weer enige tijd geleden dat we bij elkaar konden komen. Nu de situatie beduidend aan het verbeteren is, zijn we bezig met de voorbereidingen voor de start van het nieuwe seizoen – september dus. We laten spoedig wat weten.

KANTLIJN

Half december 2020 gebeurde wat we al vreesden, gezien de al maar oplopende besmettingen: het museum moest van overheidswege in lockdown. En dus ook onze expo *Metamorfose*, die tot dan toe slechts één week te zien was geweest. In de daaropvolgende tijd verschoof de datum van mogelijke heropening. Het bestuur en de redactie hielden de kunstenaars, donateurs en kunstlievende leden op de hoogte van de ontwikkelingen met een extra KCB*NU en nieuwsbrieven. Eindelijk, na zes maanden was de tentoonstelling weer voor zo'n 5 weken te zien.

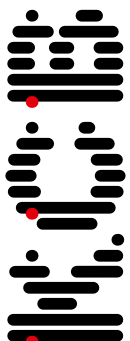
Op de eerste dag, zaterdag 5 juni, ontvingen we 97 bezoekers. De daaropvolgende dagen bleef het bezoekersaantal evenredig hoog. En dit terwijl wij pas vanaf 13:00 bezoekers mogen ontvangen (?) – terwijl het museum al vanaf 11:00 voor bezoekers open is.

Zo maakt het opnieuw en eens te meer duidelijk dat het KunstenCentrumBergen op de begane grond veel meer bezoekers trekt dan op de eerste etage.

Veelal kennen de mensen het bestaan van het KCB niet en lopen ze makkelijk door vanuit de hal. Oh, is hier ook wat te zien? Zo'n 75% van de Kranenburgh-bezoekers doet dat en blijkt dan aangenaam verrast te zijn: 'wat een mooie tentoonstelling', 'wat verrassend dat dit ook te zien is', 'wat fijn dat hier ook hedendaagse kunstenaars exposeren die een relatie met het dorp Bergen hebben.' Een extra bonus vindt men de aanwezigheid van exposerende kunstenaars. Er ontstaan boeiende gesprekken. Het is duidelijk een win-win situatie voor zowel het museum als het KCB.

En intussen is iedereen druk bezig met zowel organisatie als vormgeving van ons 75 jarig jubileum, volgend jaar oktober...

Tot slot weer een citaat – ditmaal van Hermann Hesse – bij *Het Sleutelwerk*, onze volgende tentoonstelling: *Aan waardevolle vernieuwingen in de kunst ligt altijd een toepassen van de verworvenheden van gisteren en een weer opnemen van oudere, vergeten waarden ten grondslag.*

KUNSTENAARSCENTRUMBERGEN.NL

Het Sleutelwerk 1

18 JULI T/M 15 AUGUSTUS 2021

Michiel Hertroys (aandemuur.com)

'De aarde rumoert en beeft. De neerslag daarvan nestelt zich in mijn taal, die soms in beelden samenvloeit tot een logisch geheel en soms losbarst als uit een cocon. Op die momenten kijk ik achterom, verrast, en vind op het gelopen pad een werk terug dat het vroegere nog in zich had en het komende al aankondigt. Een sleutelwerk dus, dat ik nu een passende titel meegeef zoals (zie hieronder).

Of: *Als dan de weegschaal tot rust komt* (vrij naar J. Eijckmans). Die titels begeleiden mijn schilderijen op poëtische wijze.'

Hoe het geweest is en tot ziens | acryl, olieverf op doek

Cis Luttkhuis (cisluttkhuis.com)

'In het begin was ik gefascineerd door de uitdaging om in één shot "momenten van chaos" – die ik tegenkwam op straat – binnen het geheel van de foto op te nemen.

In die tijd doken ook mensen in mijn beelden op.

En na verloop van tijd kwam daarin het accent vooral te

liggen op de "sporen" die ze achterlieten: gordijnen in een raam van een gevel, de inrichting van een etalage. Mijn beelden werden metaforen voor de manier waarop mensen zich verhouden tot hun omgeving, met als centraal gegeven: verval en vervreemding versus verbinding.'

geen titel | foto

Ingeborg Oderwald (ingeborgoderwald.nl)

'De laatste maanden van de hongerwinter werd ik als Amsterdams hongerlijdertje gastvrij opgevangen in het gezin van dokter Van der Sluis in Schagen. Daar maakte ik ook de bevrijding mee. Ik raakte in een geluksroes, die almaar sterker werd. Ik kon 's nachts niet meer slapen, werd er doodmoe van. Ik ben toen met een potloodje het bevrijdingsfeest

gaan tekenen, heel aandachtig, gedrevenner dan ik daarvoor ooit had getekend.

Toen de tekening af was, bleek de opwindingsroes over en wist ik wat ik zou worden: **TEKENAAR!**

Ravel in de kleine zaal | pen, houtskool

Roland de Jong Orlando (dejongorlando.com)

beeldhouwer in stijl van concrete kunst, voornamelijk in cortenstaal

'Bij de productie van een wandsculptuur bleven er twee reststukken over. Afval? Nee, een cadeau! Tezamen vormden ze een klein wandreliëf (zie onder), dat ik eigenlijk interessanter vond dan het beeld waar het vandaan kwam. Dat wandreliëf werd het SLEUTELWERK voor een serie andere sculpturen én een voor mij totaal nieuwe, vrijere werkwijze: ik besloot mijn vele dozen met 'afvalstukken' te gaan gebruiken voor nieuw werk, zoals *Fragments*, ook in deze tentoonstelling.'

Pas de deux | cortenstaal

Carla Rump (carlarump.nl)

'Sculptuur is veelzeggend, je kan het vastpakken, voelen en ruiken. De variëteit aan materie en het ambacht om het te bewerken, ik wilde alles uitproberen om het verhaal groter te maken dan dat je het ooit kan beleven. Sculptuur geeft de ervaring van om iets heenlopen als een ontdekkings- tocht. Ik wilde zo veel mogelijk vertellen in verschillende dimensies – nee, in alle dimensies met alle variëteiten – immers, in een goed beeld verdwaal je.

Mijn sleutelmoment is het besef dat ik aan één materiaal genoeg heb en dat het verhaal groots kan zijn in alle eenvoud.'

Levensader | sculptuur hout, ceder

Marli Turion (marliturion.nl)

'In het onderstaande werk zie je over de vrouwenfiguur een raster van plantaardige vormen. Ik vroeg me af: wat zou er gebeuren als ik de vrouw weglaat en alleen het raster overhoud? Iets dat eerst een bijzaak leek – rasters en patronen – zouden dan hoofdzaak worden, een zelfstandig

onderwerp.

De onderwerpen voor de rasters komen uit de natuur, maar ook behangselpatronen spelen een rol en in mijn allerlaatste werk ontstaan ruimtes uit deze patronen.

In de haast meditatieve manier waarop ik werk is het kunstwerk de ontsnappingsroute geworden.'

Un certain regard | acryl, charcoal, doek

Ludo Winkelman (ludowinkelman.nl)

Amsterdamse Academie voor Beeldende Vorming

'Ik maakte grote portretten voor installaties met beeld en geluid. Bijvoorbeeld *Moving Stills* in Museum de Pont en ook *SHE's ME* voor de Museumnacht in Amsterdam.

In de expositie *Sleutelwerk* laat ik vooral kleinere portretten zien die qua vormtaal verwant zijn aan de portretten uit een installatie over Jiang Qing, de vierde vrouw van Mao. Deze werd onder meer getoond in Museum Waterland.'

Behind the face | olieverf op papier

KUNSTENAARSCENTRUMBERGEN.NL

Het Sleutelwerk 2

22 AUGUSTUS T/M 19 SEPTEMBER 2021

Eric Beets (ericbeets.nl)

'De schilderijen die ontstaan voor mijn sleutelwerk zijn dichter voor structuur en trachten de 'eindeloosheid' van een natuurervaring te vertalen op een manier die ritmisch is. Vorm is kleur geworden en het ritme in het schilderij lijkt op minimal music, kleine variaties in een streng "geraamte", kleurvlakken, kleurharmonieën, contrasten, enz.

Dit schilderij (het sleutelwerk) breekt het strenge ritme open en doet nieuwe voor mij spannende mogelijkheden ontstaan. Het laat zien wat zich schuil heeft gehouden, als offer voor het ritme. Wellicht is een vergelijking met muziek mogelijk – ik denk aan Debussy en Ravel.'

Lentegroen | olieverf op doek

Elsbeth Cochius (elsbethcochius.com)

'Mijn sleutelwerk ontstaat als ik een andere manier van drukken toepas. Zo zijn mijn lino's meestal contrastrijk en zwart-wit, terwijl de grijzen ontstaan door fijne structuren uit te snijden.

Door de lino's over elkaar te drukken met meer of minder inkt ontstaat er een

diffuse sfeer die het werk heel goed tot zijn recht laat komen.

Ik ben zo blij met het resultaat dat ik een hele serie bostypen heb gedrukt: het beeld is veel gelaagder geworden – als ik ernaar kijk kan ik erin verdwalen...'

Antwerpen haven | lino

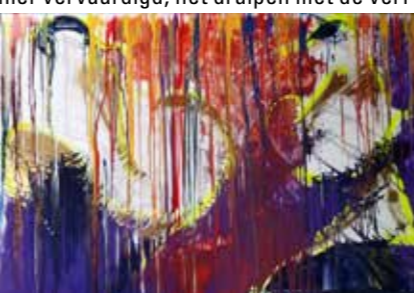

Sonja Doevendans (sonjadoevendans.nl)

'In het schilderij *Duo MAXx* (wat ik als sleutelwerk zie) werk ik voor het eerst met meerdere kleuren en materialen tegelijk. Het druipen is hier een manier om het beeld vorm te geven – het is deel van de constructie. Zo is het op meerdere vlakken een andere richting die ik in mijn werkproces oppa. Verschillende andere werken in deze tentoonstelling zijn nog op de oude manier vervaardigd, het druipen met de verf

is hier nog beperkt. Andere zijn losser geschilderd/gegeven en er zijn ook meerdere materialen en technieken gebruikt, waardoor het werk vloeiend naar abstract gaat.'

Duo MAXx | mixed media, doek

Frits Gimpel (fritsgimpel.nl)

'Eens schetste ik in olie op doek onze schoorsteenmantel waar ik al jaren tegenaan keek. Saaier kon het niet, maar iets overviel mij: het gevoel van vergankelijkheid als in het werk van Raoul Hynckes.

Mijn schilderij – *Schouw* – zag ik als een sleutelschilderij.

Ik maakte er een aantal en voegde er mildere elementen aan toe. Dit werd een kantelpunt: de figuren stapten als het ware uit de spiegel en gingen een eigen leven leiden. Vergankelijkheid, berusting en stilte zijn er nog steeds, maar gaandeweg lijken de figuren deze achter zich te laten.'

Staannde figuur met tafel | olieverf

Liesbet Tol (liesbettol.nl)

'Sinds mijn opleiding beweeg ik me tussen figuratief en abstract. Na een serie kleine abstracte werkjes ontstaat er als vanzelf behoefte aan wilder en meer verhalend werk, waarna zich dan vaak weer iets anders aandient om geschilderd te worden. Zo komt het dat mijn werk divers is in techniek, maatvoering, kleurgebruik en onderwerp. Het ademt een eigen

sfeer, sober maar licht met soms wat humor, bijvoorbeeld in tekst.

Ik werk en woon sinds 2016 in Bergen en laat me graag inspireren door de natuur, mensen, gebeurtenissen en het alledaagse leven.'

Lapsang Soochong | olie, krijt

Rob de Vries (robdevries.nl)

'In 2004 begon ik met abstraheren van stadsplattegronden. *Marrakesh* is één van de eerste werken en steeds verder werd begon er een reliëf te ontstaan.

Het sleutelwerk is de eerste stap in die richting: ingesmeerd met een laag tegellijm waar met ca. 80.000 cocktailprikkers een

reliëf is gemaakt.

Later zijn de reliëfs uitgegroeid tot ruimtelijke bouwwerken op doek. Nog weer later is mijn werk van het doek afgestapt en op de grond verder ontwikkeld.

Wat duidelijk is: minimalisme vertaalt zich nog steeds in abstractie, minimale hoeveelheid kleur en materiaalgebruik.'

Reliëf 1 | pasta, hout, gesso op doek

IN MEMORIAM THEO STEEMERS

(27 januari 1947 - 19 mei 2021)

Van oorsprong was Theo architect en actief in de sociale woningbouw. Ook was hij redacteur van het tijdschrift *Wonen/TABK* dat o.m. daarover schreef.

In die laatste hoedanigheid hebben heel wat leden van het KCB hem gekend.

Zo'n 15 jaar geleden ging hij zich toeleggen op fotografie en zocht en vond hij een nieuw handschrift in architectuur- en landschapsfotografie – met belangrijke thema's als licht, schaduw, lijnen, vormen en patronen. De architect liet zich zien in zijn foto's en was onmiskenbaar aanwezig.

Toen hij in 2009 in Bergen kwam wonen, werd hij lid van het KCB. Van meet af aan zette hij zich vol in voor de club: gedurende 8 jaar was hij voorzitter van de tentoonstellingscommissie en realiseerde hij ca. 50 exposities.

Tijdens de turbulente overgang naar Kranenburgh zat hij in het bestuur en bij het realiseren van de grote jubileumtentoonstelling, in het kader van ons 70-jarig bestaan in 2017, vormde hij een onmisbare factor. Het digitale boek *KCB jubileumuitgave 2012-2017*, te zien via de website, is toen door hem samengesteld.

Tijdens de tentoonstelling *Het geluid van de tijd* in 2020 was zijn werk te zien – dit in samenwerking met componist Kees van Unen – in een multimedia project. Het zou zijn laatste werk voor het KCB zijn.

Wij wensen allen die hem dierbaar waren en met name zijn vriendin Femmie Duiven heel veel sterkte bij het verwerken van hun verlies.

Bestuur KCB

SCHILDERSVERDRIET 88

Over een doekje van geprepareerd linnen, dat als een slechte tovenaarsleerling niet wilde buigen voor de wil van zijn meester. Nurks bleef het weigeren een schilderij te worden. Er kwam natuurlijk een moment dat ik het in de vuilcontainer wilde gooien maar ik deed het niet. Het ongeluk wil dat ik me er dan juist in vastbijt. Ik laat me niet zomaar wegzetten door een lapje linnen.

Dat doekje dus, van 50 x 70 cm, was eerst goed. Ik had aan de ene kant een brede grijze streep geschilderd, aan de andere kant een smalle rode. Daartussen liet ik een dun blauw lijntje oversteken, heel subtiel.

De volgende dag vond ik het saai. Had ik het maar zo gelaten, denk je achteraf, maar ik ben meteen gaan veranderen.

Het formaat had ik eerst liggend genomen, maar nu hield ik het staand. Ik voegde een veeg verf toe, een streep erbij, hield het op zijn kop, aanleiding genoeg voor nog meer vlekken, lijnen en strepen. Ik heb lang geaarzeld voordat ik de vormgeving veranderde, de compositie zelfs. Kortom, ik was kwijt wat ik had en bracht chaos terug.

En toen begon het gemodder pas echt. Ik begon me te verplaatsen in de toeschouwer: hoe kijkt die ernaar, wat ziet hij erin. Dat is niet zo makkelijk te duiden in een abstract schilderij.

Ik zocht een uitweg in een titel: hou ik het formaat liggend, dan zie ik een cursieve structuur die ik *Wind* noem. Zo'n titel kan de kijker soms helpen. Maar zodra ik het schilderij draai, verandert de windrichting natuurlijk ook en wel zo erg dat *Atmosferische storing* ook best zou kunnen als titel, of zou ik ...

Dit lijkt op wat een loodgieter doet die naar een lek in de waterleiding speurt, waar was ik verdomme mee bezig?

En zo gebeurde het dat dit doekje is blijven volharden in nurkse tegenzin. Zijn meester was afgedaald in heilloos geneuzel over storing en windrichting en zat met de handen in het haar. De twee orchideeën die staan te bloeien in zijn atelier hebben hem vragend aangekeken en hij heeft ze water gegeven.

Michiel Hertroys

AFORISME

Thuiskomst –

Na iets teveel gedronken,

het sleutelgat ook nog gekrompen.

ACTIVITEITEN LEDEN

(voor vermelding in deze rubriek: stuur je info aan de redactie)

Onderstaand de activiteiten die wij hadden binnengekregen. We hebben nauwelijks berichten gekregen over verlenging, uitstel of afstel – terwijl die er wel zijn, hebben we geleerd. Wie op bezoek wil kan dus beter eerst even contacten.

- **Susana Mulas Lastra** *Tekenkabinet XS*, online te bezoeken
- **Eveline Braak** duotentoonstelling *Richard Price meets Eveline Braak*, Galerie 1 SBK, Amsterdam, 6 jun – 11 jul
- **Ubaldo Sichi** *Landschap 2.0*, De Domijnen, Sittard – verschoven naar nov/dec 2021
- **Leentje Linders, Margo van der Pool, Michiel Hertroys, Peter Bes, Bill Kunst, Regula Maria Müller, Piet Lont** *DH2D*, Kunsthal 45, Den Helder, was t/m 28 feb, verv. nog niet zeker
- **Babette Treumann** expositie, galerie De Kapberg, Egmond a/d Hoef, 25 jun – 15 aug
- **Anneke Helder** tentoonstelling *L'Art Hollandais*, Atelier Préporgé, Préporgé (F), 13 jun t/m 17 okt
- **Anneke Helder, Harry Beemsterboer, Gígja Reynisdóttir** *Zomerztheid*, De Boterhal, Hoorn, 26 jun t/m 1 aug | *L'Art Hollandais*, Atelier Préporgé, Préporgé (F), mei – okt
- **Harry Beemsterboer** tentoonstelling, BSA Art, Linz (A), 5 sep – 17 okt
- **Gígja Reynisdóttir** *Ferengi*, Villa Mondriaan, Winterswijk, t/m 19 sep | deelname SchoK, Schoorl, 23 – 26 sep
- **Annelies Horden, Gerda Schimmel, John Ory, Willem Schotten** *Kunstwerk Vogelhuisjes route*, Schoorl+omgeving, actueel
- **Roland de Jong Orlando** trio-expositie *Hollands Festival*, Centrum voor Concrete Kunst, Bornem (B), loopt tot na de zomer | *Voorhout Monumentaal*, Lange Voorhout, Den Haag, 21 mei – 14 sep | *Sculptour*, Beeldentuin De Beukenhof, Kluisbergen (B), nog tot 22 sep | groepsexpo *Zutphen Concrete 2.0*, Marspoort Galerie, Zutphen, 6 jun – 1 aug | *Abstractie in beeld*, Galerie Stijl, Eefde, tot 5 sep
- **Ingeborg Oderwald** *De Onafhankelijken*, Loods 6, Amsterdam, 10 t/m 17 jul
- **Marli Turion** solo-event *Open House*, Tentativi d'Arte Ns, Rome (I), 25+26 sep | jub.expo *Kunst bij de Baron*, Bennekom, 25+26 sep
- **Esther Koeman** *Kunst als Medicijn*, entreehal MCA, Alkmaar, t/m 27 aug | *T*ART 4.0*, Poelboerderij, Wormer, 28 aug t/m 26 sep
- **Ludo Winkelman** expositie, Galerie FUSE, NDSM, Amsterdam, 5 t/m 19 aug
- **Anneke Helder, Ankie Postma, Yawek Kwakman, Yvonne Alting, Rob Komen** *TRANS:IT*, Papiermuseum Steyrermühl, Laakirchen (AUT), 5 sep – 17 okt
- **Ankie Postma, Anneke Helder** *Gleich ist nicht gleich*, De Boterhal, Hoorn, 23 okt – 5 dec

